

Osrednje sporočilo letne konference CIPRE prinaša spoznanje, da je potencial vodne energije v Alpah izčrpan.

Pokrajina ni obnovljiv vir

Bi morale Alpe še več prispevati k energijskemu preobratu? O najaktualnejšem vprašanju, o katerem je tekla razprava na nedavni letni konferenci CIPRE. Nekdaj je vodna energija odročnejšim predelom prinašala blaginjo, je poudaril Mario Broggi v svojem uvodnem predavanju na letni konferenci CIPRE, ki je potekala od 10. do 12. oktobra 2013 v Bolzanu v Italiji, in nadaljeval: "Danes pa se mora tak trend končati. Pretehtati bo treba, kakšne koristi prinaša profit in kakšna je vrednost pokrajine." Energijski preobrat postaja prazna puhlica, s katero nekateri poskušajo omiliti okoljsko zakonodajo.

Broggi, ki je na začetku devetdesetih sodeloval pri pripravi švicarskega zveznega zakona o varstvu voda, danes odločno zatrjuje: "Nekaterih hidroelektrarn ne bi smeli nikoli zgraditi." Šele danes prepoznavamo hude, usodne ekološke posledice, ki vodijo v "počasno izginjanje biotske raznovrstnosti". "Vodna energija je sicer obnovljiv vir, a to ne velja za prizadeto pokrajino," je opozoril nekdanji predsednik CIPRE International, ki je le dan pred tem prejel nagrado EuroNatur za leto 2013.

Odločitve, ki jih sprejemamo danes za jutri

Z naraščajočimi temperaturami se spreminja vodno ravnovesje. Kot je pojasnil Georg Kaser iz Inštituta za meteorologijo in geofiziko Univerze v Innsbrucku/A, bo odtekanje vode z ledeniških površin začelo upadati najpozneje po letu 2050 - Alpe so začele izgubljati funkcijo vodnega zbiralnika. "Danes se odločamo, v katero smer bomo odšli; razliko bomo opazili šele čez trideset ali štirideset let," je dejal znanstvenik, ki je sodeloval pri pripravi 5. poročila IPCC Združenih narodov. "Kot povzročitelji toplogrednih plinov smo odgovorni tudi za ljudi na drugih prizadetih območjih."

Potrebe po energiji uničujejo vire preživetja

Ljudje, ki živijo v Alpah, so nadpovprečni porabniki energije, prav tako nadpovprečno prispevajo k segrevanju podnebja, nadpovprečno pa jih prizadenejo tudi posledice takega ravnanja. Obstaja za to rešitev?

Energetska politika tega problema sama ne bo mogla rešiti, se glasi sklepna misel bolzanske konference. Energijski preobrat je mogoče trajnostno oblikovati le ob manjši porabi energije. Potrebujemo realne stroške, skupno strategijo, spremembe v vrednotah. Da bi sprejeli trajne odločitve, morajo biti pregledne, v proces sprejemanja teh odločitev pa mora biti vključena civilna družba.

Več informacij na: www.cipra.org/sl/sk2013, www.euronatur.org/EuroNatur-Preis-2013.1533 (en)

Stališča CIPRE

Dominik Siegrist, predsednik CIPRE International

Stališča CIPRE: Ali mladi sploh želijo naše pobude?

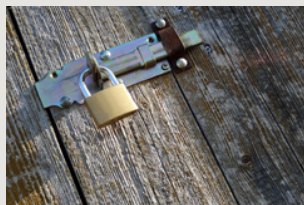
CIPRA se je z uvedbo mladinskega sveta odločila, da bo mlade po uradni poti intenzivneje vključevala v svoje delovanje. Kaj pa, če mladi ne razmišljajo tako, kot od njih pričakujemo? To se je vprašal Dominik Siegrist, predsednik CIPRE International. Delegati CIPRE iz vseh alpskih držav - večina jih je že prestopila prag petdesetih let - so prejšnji teden v Bolzanu v Italiji sprejeli statut, ki odslej vsebuje točko, posvečeno mladim. Kot je zapisano v statutu, bo mladi generaciji odslej zagotovljena "redna in ustrezna zastopanost v vseh fazah načrtovanja in projektih, ki zadevajo njihov interes". Pa si mladi to sploh želijo? In kdo pravzaprav so - mladi?

Pri CIPRI se je oblikovala skupina mladih, ki poskuša za svoje interese najti več posluha znotraj vsealpske krovne organizacije. Gre za mladinski svet, ki svetuje organom CIPRE pri izdelavi usmeritev za delovanje in je deležen podpore pri izvajanju lastnih projektov. Pa vendar - kaj pa, če si mladi sploh ne želijo oz. zahtevajo tega, kar sicer rada sliši CIPRA? Če, denimo, dajejo prednost glasbenim dogodkom v naravnem okolju in jih ne skrbi za okoljsko ozaveščanje obiskovalcev? Ali pa prostemu smučanju zunaj urejenih smučišč, ne pa uživanju na smučarskih turah v domačih gorah? Vožnji z motornim kolesom čez alpske prelaze kot pa preživljanju prostih dni brez avtomobila? Z odločitvijo CIPRE, da mladi tudi uradno sodelujejo v njenih organih, je CIPRA začela orati ledino. In se s tem tudi hote izpostavila negotovosti, zavedajoč se, da je treba biti pripravljen na tveganje, če želiš doseči prepoved.

Ali CIPRA mladega duha, ki ga je spustila iz steklenice, res razume? Mladi so heterogena skupina, tako kot odrasli, kar bodo nekega dne postali tudi sami. Raznolikost se spleta. In ko bo današnja mladina nekoč sama imela odločujočo besedo in vpliv, se bo tega spomnila. Le

da takrat ne bo več tako zelo mlada - bo pa soočena z idejami nove mlade generacije.

Novice iz CIPRE

Organizacije s statusom opazovalk pri Alpski konvenciji so se znašle pred zaprtimi vrati za proces oblikovanja alpske makroregionalne strategije izredno pomembne konference, ki bo prihodnji teden potekala v Grenoblu/F.

NVO zahtevajo vključitev v proces oblikovanja makroregionalne strategije za Alpe

Organizacije, ki imajo pri Alpski konvenciji status opazovalke, izražajo veliko začudenje ob novici, da so bile izključene iz priprav alpske makroregionalne strategije, in zahtevajo ponovno vključitev v proces oblikovanja makroregionalne strategije za Alp, ki že poteka. Makroregionalna strategija za Alpe naj bi v prihodnje spodbudila in okrepila sodelovanje med alpskim območjem ter sosednjimi regijami in metropolami. Naslednji petek, 18. oktobra 2013, se bodo v Grenoblu na povabilo francoskega ministra za evropske zadeve Thierryja Repentina sestali predstavniki alpskih regij in držav in se udeležili konference, ki bo posvečena prav makroregionalni strategiji za Alpe. A na ministrovem seznamu ni povabljenih uradnih organizacij opazovalk Alpske konvencije in s tem predstavnikov civilne družbe. Organizacije opazovalke, med njimi tudi CIPRA, so pri Alpski konvenciji vedno konstruktivno sodelovale. Prav tako so pripravljene sodelovati pri izdelavi makroregionalne strategije za Alpe in prispevati vsebinske predloge. Ker naj bi konferenca v Grenoblu postavila temelje nove strategije, je vključitev opazovalk nujna. Poleg tega opazovalke zahtevajo, da se pri oblikovanju makroregije upoštevajo cilji varstva in trajnostnega razvoja Alp, ki so opredeljeni v Alpski konvenciji. Za proces oblikovanja makroregionalne strategije za Alpe pa so prav tako pomembna obogatitev izkušnje, ki so jih opazovalke pridobile v zadnjih dvajsetih letih v okviru Alpske konvencije.

Več informacij na: www.cipra.org/sl/zamedije

Nadgradnja obstoječih mrežnih struktur: projekt Alpen.Leben ponazarja koristi, ki jih ima Alpska konvencija za morebitno alpsko makroregijo.

Kdo kroji usodo alpske makroregije?

S projektom "Alpen.Leben" preučuje CIPRA Avstrija vlogo, ki jo ima Alpska konvencija za makroregionalno strategijo za Alpe, ob čemer se sprašuje, kdo naj sodeluje pri oblikovanju omenjene strategije EU za Alpe. Prihodnost alpske regije vidijo številne regije, organizacije in državni organi v makroregionalni strategiji (MRS). Z njo bi se lahko okrepilo čezmejno sodelovanje. Decembra bodo v Bruslju odločali o tem, ali bo izdelana podrobna strategija za območje Alp. Makroregija bo morala delovati brez novih finančnih sredstev in inštitucij, graditi bo morala na obstoječih strukturah.

CIPRA Avstrija je v okviru svojega projekta Alpen.Leben pripravila priporočila, kako bi bilo mogoče Alpsko konvencijo vključiti v makroregionalni proces, saj ta že razpolaga s široko mrežo partnerjev iz politike in civilne družbe, kar bi ustrezalo tudi pristopu od spodaj navzgor, kot zahteva tudi Bruselj. Projekt Alpen.Leben bo poleg tega predložil predloge za sodelovanje med Alpami v ožjem pomenu besede in okoliškimi regijami. Namen takega modela upravljanja je opredelitev za skupno in složno delovanje na območju Alp. Avstrijski pristop je zaenkrat edinstven. Projekt Alpen.Leben naj bi zdaj spodbudil tudi druge države, da bi skupaj z državami, regijami in civilno družbo sodelovale pri oblikovanju makroregije. Izvajanje projekta financira avstrijsko Zvezno ministrstvo za okolje, kmetijstvo, gozdarstvo in upravljanje voda.

Viri in več informacij na: www.cipra.org/de/CIPRA/cipra-oesterreich (de)

V okviru konference projekta recharge.green bodo predstavljene rešitve za konflikte, ki se pojavljajo med varstvom narave in proizvodnjo energije, denimo na področju vetrne energije.

Doseči bo treba soglasje med varstvom narave in energijskim preobratom

Sredi novembra se bodo v Brig - Glisu sestali partnerji projekta recharge.green - med njimi tudi CIPRA - in iskali odgovore na vprašanje, kako naj Alpe postanejo pomemben vir za obnovljive vire energije, sočasno pa ohranijo visoko raven kakovosti življenja in biotsko raznovrstnost. V nadaljevanju razmišljanje o tem, kaj storiti, da energijski preobrat ne bo prevladal nad varstvom narave. Vetrna, vodna, lesa in sonca je v Alpah dovolj. Širša raba obnovljivih virov energije je korak na poti do energijskega preobrata, a hkrati prav ta ogroža biotsko raznovrstnost in ekosistemske storitve. Za konflikt, ki se pojavlja med varstvom narave in proizvodnjo energije, so premišljene in preizkušene rešitve že na voljo, zatrjujejo partnerji projekta, ki sodelujejo pri alpskem projektu EU recharge.green. 12. in 13. novembra 2013 se bodo sestali na mednarodni konferenci v švicarskem mestu Brig - Glis, alpskem mestu leta 2008, in predstavili prve rezultate, ki so bili doseženi pri izvajanju projekta. Konferenca bo tudi priložnost za razpravo o projektni temi z vidika politike, gospodarstva in varstva narave, v njej bodo sodelovali strokovnjaki iz celotnega alpskega območja, predstavniki alpskih mrežnih organizacij in inštitucij, med katerimi bo tudi Markus Reiterer, generalni sekretar Alpske konvencije. V okviru interaktivne kavarne - world café, ki mu bo sledila ekskurzija v energijsko varčno regijo Goms, si bodo lahko udeleženci na podlagi primerov iz regije izmenjali informacije in izkušnje o konfliktih, s katerimi se pri tem soočajo, in morebitnih strategijah, kako nastale konflikte tudi preprečiti oziroma se jim izogniti. Soorganizatorica konference je Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA), pri tem pa ji bo pomagalo društvo Alpsko mesto leta. Udeležba na konferenci je brezplačna. Projekt recharge.green, ki bo trajal še vse do junija 2015, je sofinanciran iz sredstev Evropskega sklada za regionalni razvoj v okviru programa Območje Alp.

Novice iz Alp

Prostor za vse

Ker je na Vorarlberškem vedno manj nepozidanih površin, so tamkajšnji prebivalci ustanovili društvo Bodenfreiheit, ki odkupuje zemljišča in jih namenja skupnosti - in to uspešno.

V avstrijski zvezni deželi Vorarlberg obstaja toliko nezazidanih stavbnih zemljišč, da bi si lahko ob enaki gostoti prebivalstva zgradilo hišo še enkrat toliko prebivalcev, kot jih je sedaj. Dejansko pa je na trgu na razpolago le malo parcel in tako vsak dan povprečno 1500 kvadratnih metrov travišč spremeni svojo namembnost in postane - zazidljiva parcela. Odprti prostor izginja. Javni prostor se spreminja v komercialni in zasebni prostor. Zakaj ne bi torej kupili prosta zazidljiva zemljišča in jih dali na razpolago skupnosti - kot park, sankališče ali javni prostor? Prav v ta namen je bilo leta 2012 ustanovljeno društvo Bodenfreiheit, ki si prizadeva za drugačno ravnanje z zemljišči in tlemi in za vzpostavitev razprave o nadaljnjem razvoju poselitvenega prostora.

V društvu so medtem že "osvobodili" prvo zemljišče. Poleg cerkve v Dafinsu je občina najela zemljišče, ki se je dolga leta uporabljalo za javne prireditve in je bilo nekakšno vaško središče. Ko je lastnik hotel zemljišče želel prodati, je prišlo do ustanovitve društva Bodenfreiheit. Z njegovo podporo in z dodatnimi finančnimi sredstvi, ki sta jih prispevali dežela in škofija, je občina zemljišče dejansko lahko kupila. Na nekdanjem zemljišču, ki je tako postalo nezazidljivo, se danes spet lahko srečujejo različne generacije.

Viri in več informacij na: www.bodenfreiheit.at (de)

Neenakopravno odločanje o igrah

Čez slab mesec bodo na Bavarskem odločali o kandidaturi za organizacijo zimskih olimpijskih iger 2022. Sodelujoče občine so državljanom že začele pošiljati informativno gradivo o referendumu, ki pa navaja le argumente za organizacijo iger.

10. novembra 2013 bodo državljani v Münchnu in Garmisch-Patenkirchnu kot tudi v obeh deželnih okrožjih Traunstein in Berchtesgaden odločali o kandidaturi za organizacijo zimskih olimpijskih iger 2022. Najpozneje štiri dni zatem mora biti kandidatura, za katero bodo stroški znašali 29 milijonov evrov, v odobritev predložena Mednarodnemu olimpijskemu komiteju.

Kandidatura bo uspešna le, če bodo zanjo glasovali državljani na vseh štirih lokacijah. Pri tem mora najmanj 10 odstotkov volilnih upravičencev glasovati za kandidaturo in pri tem tvoriti večino. V Garmisch-Partenkirchnu mora biti dosežen kvorum 20 odstotkov. Za pravičen volilni rezultat naj bi poskrbel proračun promotorjev, pravijo nasprotniki iger. Zagovorniki naj bi za kampanjo zbrali 3.000.000 evrov. Tudi mesto München, deželna okrožja Traunstein in Berchtesgaden, ki imata volilno pravico, in tržno mesto Garmisch-Partenkirchen so za volivce pripravili informacijski list, ki pa navaja samo argumente, ki podpirajo igre. "To ima le malo skupnega z demokracijo," pravi Wolfgang Zängl iz civilne iniciative "NOlympia". Pred tem je Stranka zelenih v münchenskem mestnem svetu zahtevala, da se v informativnem listu navedejo tudi argumente proti, a je to zahtevo mestni svet z večino glasov zavrnil.

Viri in več informacij na: www.sueddeutsche.de/muenchen (de), www.muenchen.de/rathaus/dms/Home/Stadtinfos (de), www.br.de/nachrichten/oberbayern (de)

Gore nezakonito odloženih odpadkov v italijanskih zahodnih Alpah

Kot je pokazalo poročilo italijanske okoljevarstvene organizacije Legambiente, dobiva nezakonito odstranjevanje odpadkov v severni Italiji vedno večje razsežnosti. V nadaljevanju o mafiji, okoljski kriminaliteti in zahtevah italijanskih okoljevarstvenih organizacij.

Odstranitev odpadnih olj, baterij, delov avtomobilov in tovornih vozil ter izdelkov, ki vsebujejo azbest, bi morala, če bi se predpisi spoštovali, potekati na način, ki je sprejemljiv za okolje. A v praksi se dogaja ravno nasprotno - vedno več strupenih odpadkov konča na prometno manj obremenjenih gorskih cestah v odročnejših dolinah piemontskih Alp. Leta 2012 so tako na nekem zemljišču površine kar 17.000 kvadratnih metrov v italijanski pokrajini Verbano odkrili posebne odpadke. Eden od razlogov za nezakonito odstranjevanje odpadkov naj bi bili nižji stroški, ugotavlja državna gozdarska služba. Stroški odstranjevanja ene tone starega železa naj bi na črnem trgu znašali le 100 evrov, v primeru zakonite odstranitve, ki vključuje tudi prevoz odpadkov, pa bi bilo treba plačati 300 evrov.

Posli z nezakonito odstranitvami odpadki cvetijo povsod po Italiji - to je pokazalo poročilo Ecomafia 2013, ki ga je pred kratkim objavila organizacija Legambiente. Gre za že dvajseto izdajo, ki prinaša številčne podatke in osvetljuje dejstva, povezana z okoljsko kriminaliteto. Medtem ko je na jugu države za ekološkimi kršitelji ponavadi mafija, so storilci na severu predvsem posamezniki. V zadnjih štirih letih se je na območju italijanske države število okoljskih kaznivih dejanj povečalo za 32,4 %. Veneto je med italijanskimi deželami na 11. mestu, Piemont na 15., Furlanija - Julijska krajina na 16. in Trentino - Južna Tirolska na 18. mestu.

Za učinkovito preprečevanje okoljske kriminalitete zahteva Legambiente strožje kazni in ustrezno prilagoditev kazenske zakonodaje.

Viri in več informacij na: www.dislivelli.eu/blog (it), www.edizioniambiente.it/libri/911 (it), www.legambiente.it/contenuti/comunicati (it), www.educazionesostenibile.it/portale (it).

Podnebne spremembe: Avstrija se prilagaja

Rasti temperature ni mogoče več zaustaviti, o tem vlada med znanstveniki enotno mnenje. Lahko pa omilimo posledice. V Avstriji bodo pri tem sodelovali prebivalci.

Pet let je bilo potrebnih, da je bila izdelana strategija za prilagoditev podnebnim spremembam. Znanje s svojega področja je prispevalo okoli sto inštitucij, med njimi tudi veliko število zainteresiranih posameznikov iz civilne družbe. Dokument so maja 2013 podpisale zvezne dežele, zdaj pa ga bo treba začeti izvajati v praksi.

Priporočila za delovanje so bila izdelana za štirinajst področij, med drugim za področje gospodarstva, zdravja in turizma. V sodelovanju z državljani naj bi okrepili sposobnost prilagajanja posledicam podnebnih sprememb z vidika narave in družbe kakor tudi s tehničnega vidika. K temu bi lahko z varčevalnimi ukrepi na področju rabe vode in energije ter na področju gradnje aktivno prispevala zlasti zasebna gospodinjstva. Strategija predvideva izvajanje aktivnosti na področju odnosov z javnostmi in izvedbo akcij, ki bi prebivalce spodbudile k aktivnemu sodelovanju. Natančen potek pa bo morala pokazati še praksa.

Odgovore na to želi poiskati tudi vsealpski projekt C3-Alps, ki ga financira Evropska unija. Zbirke primerov dobre prakse, zabeležene v besedi, sliki in na filmu, kažejo posledice podnebnih sprememb, obenem pa predstavljajo morebitne rešitve za prilagajanje le-tim.

Viri in več informacij na: www.klimawandelanpassung.at/ms (de), www.c3alps.eu/index.php/en (en)

Prireditve

Konferenca/kongres: **International conference on balancing renewable energy and nature in the Alps**. 12.11.2013 – 13.11.2013. Brig. [Več o tem »](#)

Ekскурzija: **Voden pohod Čez Kolovrat na slovensko-italijanski meji**. 19.10.2013 – 19.10.2013. Kolovrat. Jezik: de, it, sl. Organizira: Universitätskulturzentrums UNIKUM, Klagenfurt/AT. [Več o tem »](#)

Predavanje: **Ljubezen do gora**. 21.10.2013 – 21.10.2013. Domžale. Jezik: sl. [Več o tem »](#)

Ekскурzija: **25. tekmovalno Mladina in gore 2013/14 - regijski del**. 9.11.2013 – 9.11.2013. Jezik: sl. Organizira: Planinska zveza Slovenije, Ljubljana/SI. [Več o tem »](#)

Konferenca/kongres: **14. mednarodna konferenca SLOBIOM 2013**. 21.11.2013 – 22.11.2013. Ljubljana. Organizira: Slovenian Biomass Association Zveza društev za biomaso Slovenije, Jarenina / . [Več o tem »](#)

Saj ni res, pa je!

... Vzporedno z nezaustavljivimi podnebnimi spremembami prihajata v alpski svet tudi nova, korpulentna prebivalca: Monako, najmanjša država na območju Alp in obenem pogodbenica Alpske konvencije, lahko prešteva prve slone! Dostojne življenjske razmere v kneževini, zavezanost monaške princese varstvu okolja na mednarodni ravni in sredozemsko podnebje Azurne obale so razlog, da je Monako postal druga domovina obeh debelokožcev. Slonici Népal in Baby sta včasih živeli v živalskem vrtu v Lyonu in to v izredno slabih razmerah. Načrtovanemu uspavanju živali so se odločno uprli aktivisti za zaščito živali, znana filmska zvezda je celo zagrozila, da se bo izselila v Rusijo. Kdo ve, morda pa se bo ta vsesplošna simpatija, ki sta jo deležni novi sivi prebivalci Alp razširila tudi na staroselce, denimo medveda, risa in volka ...

Vir na: www.spiegel.de/panorama (de)